

ŠPANSKA-NIZOZEMSKA

- Delitev: na 17 provinc – najbogatejše, gosp. najrazvitejše:
  - S del: ribištvo
  - J del: obrt, trgovina
- zavzemala današnje: Nizozemsko, Belgijo, Luksemburg, S Francija
- Antwerpen: najpomembnejše mesto, velik trgovski promet
- izvoz v Španijo, prodajanje španskih izdelkov preko Nizozemskih trgovcev
- Nizozemska je Španiji prinašale velike dohodke
- 2.pol.16.st.: španski kralj Filip II.:
  - poveča davke, saj želi zavladati absolutistično
  - preganja kalvinizem na Nizozemske

} spor med Filipom in nizozemskim plemstvom

ZAČETEK OSVOBODILNE VOJNE:

- 1566: plemiči se združijo v zvezo □ prosijo kralja za versko svobodo & odpravo inkvizicije □ Filip prošnji zavrne □ BOJ za politično neodvisnost
  - Albo(Španec) –obsodi bogate meščane in plemiče na smrt, izgubijo premoženje
  - 1567: OSVOBODILNA VOJNA/NIZOZEMSKA BORŽAZNA REVOLUCIJA:
    - med Španijo in upornimi nizozemskimi pokrajinami, 80 let (12-l.premirje)
    - začne se z zavzetjem španskega Den Briela-zavazamejo ga nizozemski uporniki, imenovani vodni gezi (GEZI=uporniki proti Špancem, gozdni gezi: čete v gozdovih)
    - Vilijem Oranski: komandant vojske
    - Nizozemski pomagajo tudi Nemški protestantski knezi, Anglija, Francija □ Španija upora ni mogla zatreti (nima denarja za vojsko-saj ga ne dobiva več iz Nizozemske)
    - Konec:
      - Južne katoliške province: 1578-dogovor s kraljem
      - 7 severnih provinc: 1579 se združijo v **Utrechtsko zvezo** □ 1.1581 se odcepijo od Španije-Nizozemska postane republika(vrhovno oblast imajo generalni stanovi-izvršilni organ je državni svet z Viljem Oranskim na čelu) □ oslabela Španija 1609 po porazu z Anglijo prizna neodvisnost provinc □ z Vestfalskim mirom jih tudi mednarodno priznajo kot Združeno Nizozemsko
- Nizozemska osvobodilna vojna = prva uspešna MEŠČANSKA REVOLUCIJA
- meščanska oblast omogoča Združenim Nizozemski razvoj v pomorsko & kolonialno velesilo
  - osvobodilna vojna prinese hiter razvoj kapitalizma
  - Antwerp ostane pod Špansko oblastjo-izgubi pomen □ Amsterdam postane največje trgovsko mesto (tu so banke, borza)

GOSPODARSKA in KOLONIALNA MOČ NIZOZEMSKE:

- Nizozemska je postala pomorska in kolonialna velesila
- Nizozemci se 1602 združijo v VZHODNJOINDIJSKO DRUŽBO-ima svoje ladje, vojsko, denar-izrine Portugalce in Špance iz Indije in Malajskega otočja
- zasedejo Kapske dežele v J Afriki-sem naselijop holandske kmete=BURE
- ustanavljajo mesta v S Ameriki: Novi Amsterdam □ v 18.st.ga dobijo Angleži, ki ga preimenujejo v New York v zameno pa dobijo Nizozemci današnji Surinam
- v 18.st.:Nizozemsko prehitijo v gosp. razvoju Angljija, saj se vladajoče plemstvo ni zanimalo za gospodarstvo doma